

Ινδία

Από τη σκοπιά του απλού ταξιδιώτη

Αύγουστος 1996
© Σωτήρης & Μαρία Χαϊμαντά

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

Το κείμενο που ακολουθεί περιγράφει το ταξίδι που πραγματοποιήσαμε μαζί με τη σύζυγό μου Μαρία, στην Ινδία τον Αύγουστο του 1996. Για το ταξίδι αυτό δεν χρησιμοποιήθηκαν οι υπηρεσίες κάποιου ταξιδιωτικού γραφείου ενώ η προετοιμασία του έγινε μελετώντας μηνύματα ταξιδιωτών μέσα από το Internet και με τη βοήθεια του οδηγού "India" του εκδοτικού οίκου Lonely Planet (από εδώ και στο εξής θα αναφέρεται σαν LP).

Η 1 ινδική ρούπια αντιστοιχούσε με 7 δρχ. συμπεριλαμβανομένων και των νομισματικών μετατροπών.

Η διάρκεια του ταξιδιού ήταν 20 μέρες, σε μη τουριστική περίοδο για την Ινδία, λόγω των μουσώνων και του ζεστού και υγρού κλίματος του Αυγούστου.

ΑΘΗΝΑ - ΡΩΜΗ - ΔΕΛΧΙ Παρασκευή 26/7/96

Ακόμα και αν ετοιμάζεσαι μήνες πριν, πάντα την τελευταία στιγμή υπάρχουν χιλιάδες πράγματα που έχεις να κάνεις ακόμα. Μόνο σε μένα συμβαίνει άραγε; Κατάσταση πανικού λοιπόν για τις τελευταίες λεπτομέρειες και ανάμεσα σε όλα το τηλέφωνο να κτυπά ασταμάτητα για να σε αποχαιρετήσουν διάφοροι φίλοι και γνωστοί.

Καλοκαιριάτικο μεσημέρι Ιουλίου. Φυσάει ένας αρρωστημένος νοτιάς. Η Αθήνα χάνεται γρήγορα από τα μάτια μας μέσα στη πνιγηρή από την υγρασία ζέστη. Στην πτήση της Ολυμπιακής για τη Ρώμη η πλειοψηφία είναι Έλληνες, πόσοι άραγε από αυτούς θα είναι συνταξιδιώτες μας και μετά τη Ρώμη;

Ρώμη Αεροδρόμιο Λεονάρντο Ντα Βίντσι ώρα 17:00

Αρχίζει να σχηματίζεται η ουρά των επιβατών για την πτήση της Air India. Τελικός προορισμός της πτήσης το Thiruvananthapuram (!) (ούτε να το προφέρουμε δεν μπορούμε, που είναι; ανοίγουμε αμέσως τους χάρτες!) με ενδιάμεσους σταθμούς Ν. Δελχί και Βομβάη. Κοιτάζουμε προσεκτικά τα πρόσωπα που αρχίζουν να συνωστίζονται γύρω από την έξοδο C1, σα να κρύβουν κάποιο μυστικό, μήπως δούμε πάνω τους κάποιο από τα μυστήρια της Ανατολής. Οι περισσότεροι φαίνεται να είναι Ινδοί επιχειρηματίες, αρκετοί μάλιστα από την κάστα των Sikh με το χαρακτηριστικό σαρίκι και το απαραίτητο μούσι. Ακολουθούν ένα πλήθος από μοναχές από την Κεράλα, όπως φαίνεται από τα χαρακτηριστικά τους: μικροσκοπικές, πολύ μελαψές και αδύνατες φαίνονται ανήσυχες και στέκονται άσκοπα πρώτες στη ουρά που αρχίζει να σχηματίζεται μπροστά από την πόρτα της εξόδου. Να και η κοπέλα με το μακρύ φουστάνι τα βραχιόλια στα πόδια και το επιδεικτικά βρώμικο σακίδιο με αναρχικά σύμβολα peace κλπ. Ξαπλωμένο λίγο πιο δίπλα από μας ένα πλάσμα -χρειάστηκε πολλή ώρα και προσεκτική παρατήρηση για να διαπιστώσουμε το φύλο του, κορίτσι ήταν- μα τόσο αδύνατη και χλωμή που τα κόκαλά της φέγγιζαν κάτω από τη λευκοκίτρινη επιδερμίδα. Φυσικά υπήρχαν και Έλληνες. Μια ώριμη κυρία φορτωμένη στο χρυσαφικό με τον γιο της, κολεγιάς με κοτσιδάκι, και μια παρέα νεαρών ζευγαριών παρέα πολύ "σικ", με τα κουστουμάκια τους, που για δέκα μέρες θα επισκέπτονταν τα ακριβότερα ξενοδοχεία της Ινδίας.

Το ταξίδι φαίνεται ατελείωτο. Πετάμε σε πολύ μεγάλο ύψος πάνω από Τουρκία, Ιράκ, Ιράν. Καλύπτουμε μεγάλες αποστάσεις χωρίς ίχνος ανθρώπινης δραστηριότητας. Αραιά και πού τρεμοσβήνουν τα φώτα κάποιας πόλης. Σχεδόν όλοι οι επιβάτες κοιμούνται, έχει πολύ κρύο (ο κλιματισμός φαίνεται να έχει πρόβλημα) τυλιγμένοι στις κουβέρτες που μας μοίρασαν οι αεροσυνοδοί. Στις οθόνες ινδικές ταινίες πάθους και βίας διαπερνούν ακόμα και τα κλειστά βλέφαρα με τις έντονες εναλλαγές φωτεινότητας.

Το αεροπλάνο έχει γεμίσει σκουπίδια, οι τουαλέτες έχουν βουλώσει και οι λεκάνες είναι γεμάτες νερό. Κατά την προσγείωση το νερό αυτό θα χυθεί και αλίμονο, θα πλημμυρίσει το πιλοτήριο όπως διαπιστώσαμε κατά την έξοδό μας από την μπροστινή πόρτα.

ΔΕΛΧΙ Σάββατο 27/7/96

Μετά από 8 ώρες πτήσης και μια θεαματική ανατολή προσγειωνόμαστε ανάμεσα από μεγαλόπρεπα χρυσαφένια σύννεφα.

Ωρα Ινδίας 6:30 το πρωί. Βγαίνοντας από το αεροπλάνο καυτός και υγρός αέρας σαν σε χαμάμ μας χτυπά το πρόσωπο. Νυσταγμένοι, φορτωμένοι με τα σακίδια και θολωμένοι από τη ζέστη βγαίνουμε από το αεροδρόμιο για να αντιμετωπίσουμε το πλήθος από ζητιάνους και κράχτες που συνωστίζεται γύρω από κάθε τουρίστα. Μετά από γενναίο παζάρι συμφωνούμε με κάποιον και τον ακολουθούμε προς το ταξί του. Περπατάμε αρκετή ώρα σε κάποιο χωματόδρομο με βρομόνερα, ξαπλωμένοι άνθρωποι δεξιά και αριστερά, φρικτές παράγκες ενώ η παρουσία μας έλκει σαν μαγνήτης όλους τους ζητιάνους που μας αντικρίζουν. Δύο φορές αγριευτήκαμε και κινήσαμε πίσω προς το αεροδρόμιο και τις δύο φορές ο κράχτης μας πείθει να τον ακολουθήσουμε.

Τελικά φτάνουμε σε ένα περιφραγμένο οικόπεδο με εκατοντάδες ολόιδια μαυροκίτρινα ταξί (Ambassador) και μπαίνουμε σε ένα από αυτά. Εκτός από τον οδηγό επιβιβάζεται και ο κράχτης που ως αγγλομαθής παίζει το ρόλο του διερμηνέα. Είναι 8 η ώρα το πρωί και η πόλη κοιμάται κυριολεκτικά. Δεν υπάρχει πεζοδρόμιο ή νησίδα που να μην είναι γεμάτη από ξαπλωμένα κορμιά κάθε ηλικίας και φύλου. Οι οδηγοί μας είναι μάλλον αναλφάβητοι κρίνοντας από τον τρόπο που κοιτούν τη διεύθυνση του ξενοδοχείου που έχω γράψει με μεγάλα ευανάγνωστα γράμματα. Τους δείχνω στο χάρτη, αλλά ούτε χάρτη φαίνεται να μπορούν να διαβάσουν. Ο αγγλομαθής μιλάει ασταμάτητα εκτοξεύοντας μεγάλες ποσότητες σάλιου προσπαθώντας να μας οδηγήσει σε άλλο ξενοδοχείο (απ' όπου θα εισέπραττε και προμήθεια). Κάποια στιγμή σταματά να πάρει τηλέφωνο (είχα και τον αριθμό σημειωμένο) και μου δίνει το ακουστικό να μιλήσω ο ίδιος για να πειστώ ότι το εν λόγω ξενοδοχείο δεν έχει δωμάτια ελεύθερα. Αρνούμαι, και μόνο όταν πειστεί ότι δεν θα πάρει ούτε μία ρούπια αν δεν μας πάει εκεί που θέλουμε, μας πηγαίνει στον προορισμό μας.

Το δωμάτιο είναι ανεκτό αλλά μπορούμε να μείνουμε μόνο σήμερα. Δεν θυμάμαι ποτέ στη ζωή μου να έχω ιδρώσει τόσο. Ακόμα και σε πλήρη ακινησία ξαπλωμένος και με τον ανεμιστήρα σε λειτουργία ο ιδρώτας τρέχει από κάθε πόρο του σώματος και μουσκέυει τα σεντόνια. Μετά από σύντομη ξεκούραση ξεκινάμε την πρώτη μας βόλτα στη πόλη.

Παρόλο το διάβασμα που έχουμε κάνει είμαστε σοκαρισμένοι. Η ζωή, μια ζωή άγνωστη και πέρα από κάθε φαντασία για τον Ευρωπαίο εκτυλίσσεται πάνω σε κάθε πεζοδρόμιο, σε κάθε γωνιά του δρόμου. Εργάζονται, κοιμούνται, μαγειρεύουν, αφοδεύουν στην άκρη του δρόμου με μια φυσικότητα που σοκάρει, τα βλέμματά τους σε κάνουν να νιώθεις ένοχος που με το θράσος που σου δίνουν τα travellers cheques εισχωρείς στον κόσμο τους για να κάνεις διακοπές. Η μυρωδιές στο αέρα είναι ανυπόφορες, ακαθαρσίες ανθρώπων και ζώων, σκόνη, καυσαέριο -καμένο λάδι- από τα δίχρονα bajai (τρίκυκλα ταξί, τα αυτοκίνητα είναι σπάνια), μαζί με διάφορα μαντζούνια που καινε σε διάφορες γωνιές συνθέτουν την ατμόσφαιρα. Καθόλου παράξενο που δεν νιώθουμε καμία ανάγκη για φαγητό.

Το βράδυ περνάμε μια αξέχαστη νύχτα χύνοντας τόνους ιδρώτα από τη ζέστη. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς μας, δωμάτιο με air condition θα μας ερχόταν φτηνότερα αν υπολογίσουμε τα εμφιαλωμένα νερά που θα γλιτώνναμε...

ΔΕΛΧΙ Κυριακή 28/7/96

Σήμερα αλλάζουμε ξενοδοχείο. Το δωμάτιο δεν έχει παράθυρο, αλλά έχει ένα θορυβώδες air condition και βρίσκεται στο κέντρο του Δελχί, στο Connaught Place. Με ένα οργανωμένο τουρ που διαρκεί ολόκληρη την ημέρα (με κλιματιζόμενο λεωφορείο) επισκεπτόμαστε τα αξιοθέατα του Δελχί: Ναός Κρίσνα, Qutab Minar, μουσείο Γκάντι, πάρκα και το Bahai House of Worsh σε σχήμα λωτού. Το βράδυ απολαμβάνουμε πίτσα στου Νίρουλα ενώ φύλακες στις πόρτες κρατάνε μακριά τα ξυπόλητα παιδιά και τους ζητιάνους.

ΔΕΛΧΙ Δευτέρα 29/7/96

Επίσκεψη στον μεγαλύτερο μουσουλμανικό ναό της Ινδίας. Από το μιναρέ μπορεί να δει κανείς ολόκληρη τη πόλη παλιά και νέα. Ο οδηγός (του bajai) μας περιμένει υπομονετικά και όταν αποφασίσαμε να περπατήσουμε στη παλιά αγορά (Chandi Chowk) μας ακολουθεί διακριτικά σε απόσταση. Άνθρωποι και μοσχάρια συνωστίζονται σε ένα απίθανο χάος που ξεπερνά κάθε φαντασία.

Το μεσημέρι είμαστε καλεσμένοι από κάποιο Ινδό για να δοκιμάσουμε γνήσιο ινδικό vegetarian φαγητό: Απαίσιο.

Το απόγευμα περνά ...βγάζοντας το σιδηροδρομικό εισιτήριο για την Άγκρα. Εμένα δεν μου επιτρέπουν την είσοδο στο εκδοτήριο επειδή έχω φωτογραφική μηχανή(!) Έτσι για μία τουλάχιστον ώρα (τόσο χρειάστηκε η Μαρία για να βγάλει το εισιτήριο) ήμουν περικυκλωμένος από ζητιάνους, ταξιτζήδες, κράχτες και χιλιάδες κουνούπια. Ήταν όμως μια καλή ευκαιρία να δοκιμάσω και να χρονομετρήσω διάφορους τρόπους για να γλιτώνω από τους διάφορους τύπους που σε περιστοιχίζουν. Τελικά η ώρα αυτή ήταν επένδυση για το μέλλον!

ΔΕΛΧΙ - ΑΓΚΡΑ Τρίτη 30/7/96

Το τρένο μας φεύγει το μεσημέρι. Έτσι προλαβαίνουμε μια επίσκεψη στο κόκκινο κάστρο της πόλης (Red Fort). Η διαδρομή γίνεται με ένα τρελό οδηγό που μόνο σε θαύμα οφείλεται ότι δεν τρακάραμε σε κάποιο μοσχάρι ή φορτηγό. Πίτσα στου Νίρουλα και φορτωμένοι με τα σακίδια σκοτώνουμε την ώρα μας στο πάρκο του Connaught Place (Ο σταθμός βλέπετε δεν είναι το καλύτερο μέρος για να περιμένει κανείς). Καθαριστές αυτιών προσπαθούν να με κάνουν πελάτη δείχνοντας σχόλια πελατών τους από διάφορες χώρες -ακόμα και από την Ελλάδα- σε ένα λιγδερό βιβλιαράκι.

Σταθμός του Ν. Δελχί. Οι εικόνες των αρρώστων, των παραμορφωμένων, με μύγες στις πληγές των γυμνών κορμιών είναι απερίγραπτες. Τα βαγόνια (2η θέση) θυμίζουν κλουβιά με μικρά παράθυρα και κάγκελα. Ευτυχώς υπάρχουν ανεμιστήρες. Το ταξίδι δεν είναι άσχημο. Περνάμε καταπράσινες εκτάσεις, ποτάμια, παραγκουπόλεις πνιγμένες στο σκουπίδι, νερόλακκοι με βρομόνερα και αγελάδες βουτηγμένες έχοντας μόνο τη μύτη τους απέξω. Σουρουπώνει μαζί με βαριά συννεφιά. Φτάνουμε στην Άγκρα. Τώρα καταλάβαμε ότι το Δελχί ήταν πρωτεύουσα! Λασπόδρομοι, κάρα, φτωχογειτονίες μαζί με τις πάντα απαίσιες μυρουδιές. Ευτυχώς μας περιμένουν από το ξενοδοχείο. Είναι μια όαση καθαριότητας. Το βράδυ έχουμε σπιτικό φαγητό και κουβεντούλα με δύο Ισπανούς δασκάλους, πολλές φορές στο σκοτάδι από τις συνεχείς διακοπές ρεύματος.

ΑΓΚΡΑ Τετάρτη 31/7/96

Νωρίς το πρωί βρισκόμαστε στο Taj Mahal. Πρώτη φορά νιώθω δέος μπροστά σε ένα κτίριο. Κρυμμένοι σε ένα από τα βοηθητικά κτίρια του Taj γλιτώνουμε την καταιγίδα και σαν από θαύμα μένουμε στεγνοί.

Άγκρα Fort: Από τα παράθυρά του θαυμάζουμε ακόμα το Taj μέσα στη θαμπή ατμόσφαιρα πίσω από τα γκριζα νερά του ποταμού Yamuna.

Βγαίνοντας από το κάστρο και ενώ έχουμε διώξει όλους αυτούς που μας περιστοιχίζουν, ενδίδουμε σε ένα ποδηλάτη που μας παρακαλεί να μας πάει στην πόλη για 2 ρούπιες. Είναι ανήφορος και αναγκάζεται να σπρώξει. Εμφανίζεται τότε ο αδερφός του, να πάρει τον έναν από μας και έτσι συνεχίζουμε με δύο ποδηλάτες προς την πόλη. Ο δικός μου (κάποια στιγμή δεν μπόρεσα να αντισταθώ, τον έβαλα πίσω και πήρα εγώ το ποδήλατο) είναι 45 χρονών και έχει 8 παιδιά. Αισθάνεται τυχερός γιατί έχει σπίτι για την οικογένειά του, αντίθετα με αρκετούς που μόνη τους περιουσία είναι το ποδήλατο. Μας ζητάνε την άδεια να μας πάνε σε κάποια μαγαζιά, χωρίς υποχρέωση μόνο και μόνο για πάρουν μερικές ρούπιες από τους καταστηματαρχές σαν φιλοδώρημα ή προμήθεια. Χωρίς πρόθεση να αγοράσουμε κάτι μας περιφέρουν στην αγορά και κάποια στιγμή χωρίς να το καταλάβουμε βρισκόμαστε στο κοσμηματοπωλείο του κ. Kahn, ενός από τους πλουσιότερους εμπόρους της πόλης. Με τη σιγουριά του ανίδεου και τη βεβαιότητα ότι τίποτα δεν πρόκειται να αγοράσουμε από το μαγαζί του αφηνόμαστε σε μία πολύωρη συζήτηση στο γραφείο του. Στο τέλος αυτής της συζήτησης έχουμε πειστεί ότι οι πολύτιμοι λίθοι και συγκεκριμένα τα ρουμπίνια που έβγαλε μεγαλόπρεπα από το χρηματοκιβώτιό του, στην Ευρώπη έχουν πολλαπλάσια αξία και έφτανε μόνο μία δοκιμή από μέρους μου για να παρατήσω τη διδασκαλία και να ασχοληθώ αποκλειστικά με το εμπόριο πολύτιμων λίθων!

Αν και αρχικά το αντιμετωπίζουμε σαν αστείο, στο τέλος η ήρεμη επιχειρηματολογία του έχει διώξει κάθε δισταγμό μας και σχεδόν χωρίς να το καταλάβουμε αγοράζουμε ένα μικρό δείγμα ρουμπινιών αξίας 500 US\$!! Στη Ελλάδα -σύμφωνα με τον κ. Καηη- η αξία τους θα ήταν πάνω από 1000 US\$ και μετά από αυτή τη δοκιμή θα οργανώναμε από κοινού τη μεταφορά και άλλων πολύτιμων λίθων προς την Ελλάδα με επίσημο εμπορικό τρόπο. Η πληρωμή γίνεται με Visa , τα ρουμπίνια σφραγίζονται με βουλοκέρι σε ένα κουτί και μαζί με ένα υπηρέτη του που μας οδηγεί στο ταχυδρομείο στέλνουμε το πακέτο -ασφαλισμένο- post restante στην Ελλάδα. Ο πάντα ευγενικός κ. Καηη έχει φροντίσει -με ένα άλλο υπηρέτη- και για το αυριανό εισιτήριό μας πρώι - πρώι για την Τζαϊπούρ.

Ηλιοβασίλεμα στο "baby Taj" με θέα τον ποταμό Yamouna και επιστροφή στο ξενοδοχείο.

Δεν χρειάστηκε να περάσουν πολλές ώρες για να μετανιώσουμε για την αγορά των ρουμπινιών. Όταν μάλιστα διαβάσαμε και την αντίστοιχη παράγραφο στον LP *"..μην αφήσετε να σας πείσουν ότι μπορείτε να πουλήσετε πολύτιμες πέτρες και χαλιά σε πολλαπλάσια τιμή στην Ευρώπη ...."* καταλάβαμε πόσο μεγάλη ήταν η γκάφα μας. Δεν θα το βάζαμε εύκολα κάτω. Πρώτο βήμα να επικοινωνήσουμε με τη Visa στην Αθήνα. Από την Αγκρα αυτό δεν είναι τόσο απλό. Βγαίνοντας από το ξενοδοχείο γίνεται για πολλοστή φορά black out. Αδύνατο να αποφύγεις στο πλήρες σκοτάδι τα βρομόνερα, τα μοσχάρια και να μην πατήσεις τις ακαθαρσίες τους. Στο μαγαζάκι -τρύπα- οι ανεμιστήρες δεν δουλεύουν, ο χαζοχαρούμενος Ινδός επιμένει να παίρνει αυτός τον αριθμό με το φως του κεριού, ενώ πλήθος περιέργων θαυμάζει τον φακό μου. Ο Ινδός πατάει λάθος πλήκτρα στο τηλέφωνο, αλλά έτσι κι αλλιώς δεν πιάνουμε γραμμή και επιμένει ότι ο αριθμός μας είναι λάθος. Τον καταφέρνουμε να μας αφήσει να πάρουμε μόνοι μας τον αριθμό. Μετά από μία ώρα δεν έχουμε πιάσει ακόμα γραμμή, τα ρούχα μας είναι μούσκεμα στον ιδρώτα, μας έχουν κατατσιμπήσει τα κουνούπια, ενώ ο Ινδός χαμογελάει συγκαταβατικά "σας το είπα, ο αριθμός που έχετε είναι λάθος..."

ΑΓΚΡΑ Πέμπτη 1/8/96

Πρωί πρωί στο ταχυδρομείο να προλάβουμε το πακέτο, πιθανώς να βρίσκεται εκεί. Όλοι χαμογελαστοί και ήρεμοι "Yes sir " αλλά δεν κάνουν απολύτως τίποτα. Τρέχουμε από γραφείο σε γραφείο χωρίς αποτέλεσμα, οι υπάλληλοι ήρεμοι ανάμεσα σε τεράστιες βρώμικες στοίβες χαρτιών, ποντίκια τρέχουν ανενόχλητα ενώ νωχελικοί ανεμιστήρες ανακατεύουν το ζεστό αποπνικτικό αέρα. Τρέχουμε με ένα τρελό οδηγό στο σταθμό του τρένου -κέντρο διαλογής(:) των δεμάτων. Ακόμα χειρότερο χάος εδώ. Κανείς δεν μιλάει αγγλικά. Τρέχοντας αγχωμένοι δεξιά και αριστερά σε σκοτεινές αποθήκες με βρωμερά τσουβάλια, δεν αργούν να μας πάρουν είδηση και οι ζητιάνοι και άλλοι περιέργοι του σταθμού. Τώρα είμαστε ολόκληρη κουστωδία, εμείς μπροστά, πίσω μας οι ζητιάνοι και οι κράχτες και τελευταίος ο οδηγός μας που ανησυχεί μήπως και μας χάσει.

Κάποια στιγμή χάνω για λίγο την ψυχραιμία μου και με άγριο τρόπο ξεστομίζοντας ό,τι βρισκόταν γνωρίζω σε οποιαδήποτε γλώσσα καταφέρνω να τους διώξω. Όλους εκτός από έναν πολύ επίμονο που συνεχίζει να βρίσκεται συνεχώς μπροστά μου και να μιλάει έντονα φτύνοντας μάλιστα και ποσότητες σάλιου στο πρόσωπό μου. Για μια στιγμή πήγα να τον χτυπήσω αλλά το ξανασκέφτηκα και του λεω:

- Έχεις 100 ρούπιες για να μου βρεις το πακέτο μου !

Τώρα αρχίζει να κάνει πραγματικά σαν τρελός από τη χαρά του και να φωνάζει (φτύνοντας ακόμα περισσότερο σάλιο) :

- Yes, Yes !! εγώ είμαι ο άνθρωπός που χρειάζεσαι ! Τώρα που με βρήκες μη σε νοιάζει τίποτα ! relax man, relax, relax !!!

Τώρα τρέχει αυτός μπροστά και εμείς από πίσω πάνω από τα ξαπλωμένα κορμιά του σταθμού, μπαίνει σε κάποιο γραφείο και μιλά με τους υπαλλήλους. Όλοι κοιτάζουν την απόδειξη αποστολής του πακέτου και κουνάνε το κεφάλι. Τέλος κάποιος του δίνει την ιδέα ότι πρέπει να κάνουμε μια αίτηση ανάκλησης του πακέτου (!). Τρέχοντας πάντα κάπου πίσω από το σταθμό πηδά πάνω σε μια βοϊδάμαξα με δύο σκοτεινούς τύπους που εκείνη τη στιγμή ...εισπνέανε λευκή σκόνη από τους αντίχειρές τους και μας κάνει νόημα να ανέβουμε. Πηδάμε και εμείς, η άμαξα ξεκινά ενώ ο ταξιτζής που μας ακολουθεί ακόμα με τα πόδια αρχίζει να διαμαρτύρεται.

....

Ξανά στο κεντρικό ταχυδρομείο, ατελείωτες ώρες ανάμεσα στα χαρτιά και στα ποντίκια, συμπληρώσαμε αιτήσεις κολλήσαμε χαρτόσημα πρωτοκολλήσαμε και γενικά κάναμε κάθε γραφειοκρατική ενέργεια που μπορεί να φανταστεί κανείς. Τέλος μόνο με κάτι παλιόχαρτα στο χέρι και τις (ψεύτικες) διαβεβαιώσεις των υπαλλήλων ότι αύριο στις 12 το πακέτο μας θα είναι εδώ φεύγουμε από το ταχυδρομείο. Κατάκοποι, κάθιδροι βρώμικοι και με 100 ρούπιες λιγότερες περπατάμε τα 2 χιλιόμετρα (λασπόδρομος με βουβάλια) μέχρι το δωμάτιό μας αφού δεν έχουμε κουράγιο για παζάρια με ταξιτζήδες.

Η ξενοδόχος μας, έχει βρει τη διεύθυνση της Visa Αγκρας, καλεί ένα bajai του λει στα ινδικά πού να μας πάει και ένας νέος γολγοθάς αρχίζει. Ο άνθρωπος είναι τελείως ηλίθιος και μας γυρίζει ολόκληρη την πόλη χωρίς να βρίσκει την τράπεζα. Πηγαίνουμε σε υπόγεια γραφεία που μοιάζουν (και μυρίζουν) σαν ουρητήρια, περνάμε από όλους τους σκουπιδοτόπους και παρατρίχα γλιτώνουμε τα βουβάλια και τα φορητά στις διασταυρώσεις. Κάποτε φτάνουμε. Μας λένε ότι η μόνη ελπίδα για να ακυρωθεί η πληρωμή είναι να επιστρέψουμε τις πέτρες στον κοσμηματοπώλη. Σε μια ύστατη προσπάθεια ξεκινάμε πάλι προς το κεντρικό ταχυδρομείο. Ο οδηγός δεν ξέρει πού είναι! Μετά από τόσες βόλτες στη πόλη ευτυχώς ξέρω εγώ. Όταν φτάνουμε στο Ταχυδρομείο διαπιστώνουμε ότι φυσικά δεν έχει γίνει απολύτως τίποτα. Νέα προσπάθεια, στην αρχή με το μαλακό και τέλος με το άγριο. Κάποτε αρχίζουν οι υπάλληλοι να σαλεύουν. Τώρα θέλουν ένα αντίγραφο της απόδειξης αποστολής. Ο ηλίθιος οδηγός περιμένει έξω από το ταχυδρομείο αλλά εδώ δεν μπορούσε να βρει κοτζάμ τράπεζα θα βρει φωτοτυπικό;

Και όμως βρήκαμε! Το μαγαζί θύμιζε μάλλον στάβλο, τα μοσχάρια στέκονταν στη πόρτα δίπλα από μία γεννήτρια diesel που ξέρναγε μαύρο καπνό και λάδια. Δίπλα της ένα παλιό Xerox που ως εκ θαύματος λειτουργούσε.

Το bajai όμως είχε πρόβλημα και έτσι πριν επιστρέψουμε στο ταχυδρομείο περάσαμε και από το ...συνεργείο για μια πρόχειρη επισκευή!

Κάποτε τελειώσαμε από το ταχυδρομείο και με επίσημη γραπτή διαβεβαίωση του διευθυντή ότι "η αίτηση ανάκλησης του πακέτου έγινε δεκτή" ξεκινάμε για τον κοσμηματοπώλη. Στην Ινδία όμως τίποτα δεν είναι εύκολο. Βγαίνοντας από το ταχυδρομείο το bajai είναι εκεί αλλά ο οδηγός του λείπει. Με τρόπο διαπιστώνω ότι έχει αφαιρέσει το συρματόσχοινο του συμπλέκτη. Φεύγουμε με ένα ποδηλάτη, συναντάμε όμως τον οδηγό μας στο δρόμο, γυρίζουμε πίσω και περιμένουμε να το φτιάξει. Κάποτε φτάνουμε στον κοσμηματοπώλη ο οποίος μετά από πολύωρη διαπραγμάτευση σκίζει την απόδειξη είσπραξης της κάρτας μου με αντάλλαγμα μία εξουσιοδότηση για να παραλάβει το πακέτο. Έτσι γλιτώσαμε τα 500US\$ αλλά η μέρα μας φαίνεται ότι δεν έχει τελειώσει ακόμα..

Έχει πια νυχτώσει και έχουμε να βγάλουμε εισιτήριο για τη Τζαϊπούρ. Το bajai δεν έχει φώτα, η μηχανή έχει πάλι πρόβλημα έτσι σταματάμε ξανά στο συνεργείο. Είναι τελείως σκοτάδι, φώτα δεν υπάρχουν πουθενά και είναι τόσο βρωμερές οι λάσπες τριγύρω που δεν τολμάμε να κατέβουμε. Ένας πιτσιρικάς γύρω στα 15 επισκευάζει το bajai μέσα στο σκοτάδι χωρίς καν κερι ή φακό! Αφού αναπνεύσαμε όλο το καυσαέριο με τα συνεχή γκαζώματα, ο πιτσιρικάς κάθεται στη θέση του οδηγού και αρχίζει να τρέχει σαν δαιμονισμένος (με εμάς από πίσω) για να δοκιμάσει τη μηχανή! Όλα αυτά πάντοτε στο σκοτάδι ανάμεσα σε μοσχάρια και ανθρώπους! Εκείνες τις στιγμές ήμουν σίγουρος ότι δεν ήταν αλήθεια όλα αυτά και ότι έβλεπα απλώς εφιάλητ...

Το δείπνο, η παγωμένη μπύρα και η κουβεντούλα με τη Κολομβιανή φεμι-ειρηνίστρια δασκάλα εκείνο το βράδυ στο ξενοδοχείο νομίζω ότι ήταν από τα πράγματα που αξίζει να πάει κανείς στην Ινδία για να τα απολαύσει.

ΑΓΚΡΑ - ΤΖΑΪΠΟΥΡ Παρασκευή 2/8/96

Σήμερα είναι ημέρα ταξιδιού. Έχει κουφόβραση, λίγο πριν ξεκινήσουμε (11 π.μ.) βγαίνει ο ήλιος ανάμεσα από τα βαριά σύννεφα και η ζέση είναι αφόρητη. Το λεωφορείο είναι "de luxe" που σημαίνει ότι όλοι οι επιβάτες έχουν κάθισμα και ταξιδεύει χωρίς στάσεις μέχρι την Τζαϊπούρ. Θα χρειαστεί 7 1/2 ώρες για να καλύψει τα περίπου 200 χλμ. Θα είχαμε προτιμήσει το τρένο (10 ώρες) αλλά υπάρχει μόνο ένα απογευματινό δρομολόγιο που ταξιδεύει όλη τη νύχτα.

Η πρώτη δοκιμασία είναι το συνεχές κορνάρισμα. Μόνο για δευτερόλεπτα διαρκούν οι παύσεις, όλη την υπόλοιπη ώρα η κόρνα ηχεί συνεχώς. Περνάμε από λασπωμένα χωριά, ολόγυμνα παιδιά μας υποδέχονται με ξεφωνητά, σπίτια - στάβλοι όπου άνθρωποι και ζώα ζούνε μαζί με φυσικότητα και ηρεμία.

7 1/2 ώρες ινδικός ασφάλτινος καρόδρομος, δεν αντέχω την αγωνία να κοιτάζω μπροστά, ιδιαίτερα στα προσπεράσματα, οδηγεί σαν να θέλει να αυτοκτονήσει. Αυτό που μας σώζει είναι ότι δεν κυκλοφορούν άλλα αυτοκίνητα εκτός από μερικά φορτηγά και λεωφορεία. Οι υπόλοιποι χρήστες του δρόμου είναι ζώα, κάρα και ποδήλατα. Έχει οργιώδη βλάστηση και σε αρκετά σημεία ο δρόμος είναι πλημμυρισμένος, νομίζω ότι κάναμε και παράκαμψη.

Κάποια στιγμή αρχίζει να βρέχει δυνατά, οι ινδοί κλείνουν όλα τα παράθυρα (!..). Η μυρωδιά είναι αφόρητη, κάποιος ξερνάει, ενώ διάφορα ζουμιά από τα τρόφιμα και τα ποτά τους έχουν χυθεί παντού.

Φτάνουμε νύχτα στη Τζαϊπούρ με πολλή δυνατή βροχή. Οι δρόμοι ποτάμια, δυστυχώς όχι μόνο από νερό της βροχής...

Κατεβαίνοντας από το λεωφορείο παραλίγο να χάσουμε τις σαγιονάρες μας από τα ορμητικά βρομόνερα που φτάνουν μέχρι τις γάμπες μας. Ο χώρος αποσκευών του λεωφορείου έχει πλημμυρίσει, το σακίδιο μου έχει βραχεί, τα περισσότερα από τα ρούχα μου είναι υγρά και μυρίζουν απαίσια. Βρεγμένοι μέχρι το κόκαλο τηλεφωνούμε στο ξενοδοχείο να έρθουν να μας πάρουν.

Το ζεστό μπάνιο και το δείπνο μετά από αυτή τη διαδρομή είναι μια σπάνια απόλαυση.

ΤΖΑΪΠΟΥΡ Σάββατο 3/8/96

Τζαϊπούρ η κόκκινη πολιτεία, πρωτεύουσα του Ραζαστάν. Οι δρόμοι της αγοράς είναι οι μεγαλύτεροι από όλες τις πόλεις της Ασίας. Τα περισσότερα κτίρια είναι από κόκκινη πέτρα που παίρνει ένα εντυπωσιακό χρώμα ιδιαίτερα το απόγευμα.

Με ένα μίζερο λεωφορείο στο οποίο δεν χωράω όρθιος πηγαίνουμε στην Αμπερ, μια μικρή πόλη μερικά χιλιόμετρα μακριά από την Τζαϊπούρ. Νοικιάζουμε ...ελέφαντα για την ανάβαση στο κάστρο.

Την υπόλοιπη ημέρα την περνάμε στην αγορά κάνοντας μερικά ψώνια. Μια μαϊμού από τις πολλές που τρέχουν ελεύθερες μέσα στη πόλη επιτίθεται στη Μαρία και της αρπάζει μια μπανάνα. Όλο το απόγευμα μας ακολουθούν δύο κοριτσάκια - ρακοσυλλέκτριες (η Ράνι και η ... δεν θυμάμαι) Δεν ζητιανεύουν ούτε δέχονται τις μπανάνες που τους προσφέρουμε. Απλά τους αρέσει να είναι μαζί μας.

Λίγο πριν νυχτώσει έρχεται καταιγίδα. Αποχαιρετάμε τα κοριτσάκια που στέκονται μέσα στη βροχή και με ένα μουσκεμένο ποδηλάτη (πίσω υπάρχει κουκούλα για μας) επιστρέφουμε στο ξενοδοχείο.

ΤΖΑΪΠΟΥΡ Κυριακή 4/8/96

Σήμερα δεν νιώθουμε πολύ καλά. Η Μαρία έχει λίγο πυρετό και παραμένει για ανάπαυση στο ξενοδοχείο. Το ξενοδοχείο (Megh Nivas) είναι ένα παλιό αρχοντικό σπίτι. Οι ιδιοκτήτες είναι πολύ ωραίοι και ζεστοί άνθρωποι και μας φροντίζουν σαν να είμαστε χρόνια φίλοι. Ο άντρας μάλιστα έχει υπηρετήσει στην ειρηνευτική δύναμη του ΟΗΕ στην Κύπρο και ξέρει μερικές λέξεις Ελληνικά. Μας συμβουλεύουν να αναβάλουμε τη διαδρομή προς το Shekhawati (5 - 6 ώρες) γιατί η συγκοινωνία που γίνεται μόνο με λεωφορεία είναι πολύ κακή (δηλ. χωρίς κάθισμα, στην οροφή κλπ.), και εξ αιτίας των βροχοπτώσεων είναι ακόμα χειρότερη. Εγώ περνάω την ημέρα μου με περιπλάνηση στη πόλη. Βρίσκουμε επίσης την ευκαιρία να γνωριστούμε καλύτερα με ένα ζευγάρι νεαρών γάλλων, την Frederique -φοιτήτρια φιλολογίας και τον Selim -αλγερινής καταγωγής, μηχανικός πληροφορικής.

ΤΖΑΪΠΟΥΡ - ΠΟΥΣΚΑΡ Δευτέρα 5/8/96

9:30 το πρωί βρισκόμαστε στο σταθμό για εισιτήριο. Είναι αδύνατο να προλάβουμε το τρένο των 11 γιατί χρειαστήκαμε πάνω από μια ώρα από γκισέ σε γκισέ για να βγάλουμε το εισιτήριο. Επιπλέον έχουμε τα πράγματά μας ακόμα στο ξενοδοχείο. Έτσι φεύγουμε με το τρένο των 12 για Ατζμέρ.

Το τοπίο αλλάζει. Το πράσινο μειώνεται σταδιακά και για πρώτη φορά συναντάμε μικρούς λόφους στην αρχή και μεγαλύτερα υψώματα αργότερα. Το ταξίδι διαρκεί 5 ώρες με μεγάλες στάσεις του τρένου (χωρίς προφανή αιτία) στη μέση του πουθενά. Δεν είναι τόσο άσχημα αφού οι περισσότεροι επιβάτες - και εμείς- κατεβαίνουν και απολαμβάνουν τη λιακάδα. Ο τελικός μας προορισμός, το Πουσκάρ απέχει περίπου 11 χλμ. από την Ατζμέρ πίσω από το βουνό των φιδιών και η συγκοινωνία γίνεται μόνο οδικώς.

Η Μαρία μουρμουρίζει επειδή δεν θέλω να πάρουμε ταξί (50 ρούπιες) και επιμένω για λεωφορείο (8 ρούπιες) για το Πουσκάρ. Το λεωφορείο φυσικά είναι φρικτό χωρίς καθίσματα, με ένα στενό πάγκο γύρω γύρω, με πολλά εκατοστά λάσπης στο δάπεδο και με μία μεγάλη ρόδα στη μέση. Φυσικά ο οδηγός τρέχει σαν τρελός, εγώ προσπαθώ να μη πέσω κρατώντας και τα δύο σακίδια αφού δεν υπάρχει σταθερό σημείο να κρατηθώ, ούτε κάτω μπορώ να τα ακουμπήσω από τη λάσπη, οι ινδοί καπνίζουν τα βρωμερά τσιγάρα τους, η μουσική στη διαπασών ενώ η Μαρία μου ρίχνει φονικές ματιές από απέναντι επειδή δεν πήραμε ταξί.

Το Πουσκάρ είναι μια μικρή ιερή πόλη προσευχής χτισμένη αμφιθεατρικά γύρω από τη καφετιά λίμνη. Οι ναοί έχουν πρόσοψη στη λίμνη μαζί με τα απαραίτητα ghats (σκαλοπάτια) για τις σπονδές των προσκυνητών, ενώ τα σπίτια είναι τα περισσότερα γαλάζια. Εκτός από τους ινδουιστές προσκυνητές, μεγάλο πλήθος ευρωπαίων και αμερικανών περιθωριακών χίπις βρίσκουν καταλύμα εδώ. Τα δρομάκια είναι πολύ στενά (σαν κυκλαδίτικο νησί) έτσι ώστε η συνεχής συναντήσεις με τα μοσχάρια να είναι ένα πρόβλημα. Το έδαφος είναι ένα παχύ στρώμα λάσπης με ακαθαρσίες στο οποίο οι περισσότεροι βαδίζουν ξυπόλητοι (δεν έχει και μεγάλη διαφορά από το να φοράς σαγιονάρες όπως εμείς).

Το λεωφορείο μας αφήνει έξω από την πόλη και καθισμένοι πάνω σε ένα πάγκο μικροπωλητού που εκτελεί χρέη ταξιτζή τσουλάμε προς το ξενοδοχείο μας.

Η Μαρία δεν θέλει να βγει βόλτα στη πόλη μαζί μου γιατί αηδιάζει τα γουρούνια και τη μυρωδιά τους που κυκλοφορούν έξω από τη πόρτα του ξενοδοχείου.

Εγώ απτόητος βγαίνω τη βόλτα μου όπου πολύ γρήγορα με έχει αρπάξει από το μπράτσο κάποιος ινδουιστής ιερωμένος και με οδηγεί παρόλες τις αντιρρήσεις μου στα ghats για σπονδή. Αν και του εξήγησα ότι δεν έχω χρήματα να του δώσω με βάζει να του υποσχεθώ ότι όταν τον συναντήσω στο μέλλον θα του δώσω κάτι. Αφήνουμε τις σαγιονάρες μας κάπου, κατεβαίνουμε τα σκαλιά και με βάζει να επαναλαμβάνω ακατανόητα λόγια κρατώντας στη χούφτα μου ένα μεταλλικό δίσκο με λουλούδια. Όταν τελείωσε, έριξα τα λουλούδια στο νερό, με ...έλουσε με το νερό της λίμνης, σχημάτισε μια κόκκινη βούλα στο μέτωπό μου και μου πέρασε ένα λεπτό βραχιολάκι από κλωστή στο χέρι, σήμα ότι προσκύνησα στο Πουσκάρ (το διαβατήριο του Πουσκάρ όπως λένε).

Όσο νυχτώνει η πόλη παίρνει όλο και πιο μυστηριώδη όψη: Λίγα και αδύνατα φώτα, καταχνιά και ψαλμωδίες με γυναικείες φωνές από τους γύρω ναούς μας συντροφεύουν όλη τη νύχτα.

ΠΟΥΣΚΑΡ Τρίτη 6/8/96

Βρέχει ασταμάτητα με μικρά μόνο διαλείμματα. Πιστεύω ότι δεν μπορεί να υπάρχει πιο βρωμερή πόλη από το Πουσκάρ. Επισκεπτόμαστε ορισμένους μόνο ναούς γιατί σε μερικούς δεν επιτρέπεται η είσοδος σε ξένους. Πολλοί περιθωριακοί τύποι από τη Δύση κυκλοφορούν εδώ, ανάμεσά τους και αρκετοί με μικρά παιδιά.

Το φαγητό στο ξενοδοχείο (το καλύτερο στη πόλη σύμφωνα με τον LP) είναι τραγικό. Δεν επιτρέπεται τίποτα το ζωικό να καταναλωθεί στη πόλη, ούτε αυγό, και το μόνο που αγγίζουμε είναι ένα απαίσιο ανάλατο νερόβραστο ρύζι, ενώ οι ποντικοί τρέχουν ανενόχλητοι κάτω από τα τραπέζια μας.

Το βραδάκι έρχονται και οι φίλοι μας οι Γάλλοι. Έχασαν και αυτοί το τρένο των 11, πήραν το ίδιο λεωφορείο και σιχάθηκαν τόσο πολύ ερχόμενοι στο ξενοδοχείο που θέλουν να φύγουν

αμέσως από την πόλη. Αποφασίζουμε να συνεχίσουμε το ταξίδι μαζί και τους φιλοξενούμε στο δωμάτιό μας αφού δεν υπάρχει άλλο ελεύθερο δωμάτιο.

ΠΟΥΣΚΑΡ - ΤΖΟΝΤΠΟΥΡ Τετάρτη 7/8/96

Ξυπνάμε στις 4:00 το πρωί. Οι ψαλμωδίες ακούγονται ακόμα από τους γύρω ναούς. Είναι και η μέρα των γενεθλίων μου. Ο ξενοδόχος κοιμάται σε ένα ντιβάνι μπροστά στη τεράστια πόρτα (είναι σαν κάστρο το ξενοδοχείο) μάλλον για να μη το σκάσει κανείς. Μας ανοίγει μία χαμηλή μικρή πόρτα για να βγούμε, ενώ ατάραχος διώχνει τη τεράστια κατσαρίδα που περπατούσε στο φαλακρό κεφάλι του. Το ταξί έρχεται στις 4:20. Ρίχνει καρεκλοπόδαρα. Καθαριστήρες δεν υπάρχουν, φως έχει μόνο ένα, τα νερά μπαίνουν από τη φούσκα του επιλογέα ταχυτήτων και μου βρέχουν τα πόδια. Εγώ κάθομαι μπροστά ανάμεσα στον οδηγό και τον πάντα απαραίτητο βοηθό του. Πίσω οι Γάλλοι και η Μαρία. Ο οδηγός και ο βοηθός του έχουν τα κεφάλια τους έξω από τα πλαϊνά παράθυρα (από μέσα δεν βλέπεις τίποτα). Παρακολουθώ με αγωνία τη θερμοκρασία της μηχανής να ανεβαίνει. Ευτυχώς είναι κατήφορος και έτσι φτάνουμε στην Ατζμέρ λίγο πριν βράσει το ψυγείο.

Στο σταθμό της Ατζμέρ έχουν βρει προστασία από τη βροχή όλοι οι άστεγοι της πόλης που βρίσκονται εκείνη τη στιγμή στον πιο βαθύ τους ύπνο. Τι ίδιο και όλα τα μοσχάρια της πόλης τα οποία έχουν φυσικά αποδεύσει. Σχεδόν δεν υπάρχει μέρος να βάλεις το πόδι σου για να περάσεις ανάμεσα από κορμιά και ακαθαρσίες. Το τρένο φεύγει επιτέλους στις 7 (αντί στις 5) και φτάνουμε μεσημέρι στη Τζοντπούρ χωρίς να το καταλάβουμε γιατί την περισσότερη ώρα λαγοκοιμόμαστε. Στη Τζοντπούρ είναι απαραίτητη μια διανυκτέρευση γιατί το τρένο προς Τζαϊζαλμέρ, ο τελικός μας προορισμός, φεύγει μόνο κάθε πρωί στις 11.

Το ξενοδοχείο που μένουμε (1100 ρούπιες) είναι κατοικία του μαχαραγιά Ajit μέρος της οποίας έχει μετατρέψει σε ξενοδοχείο. Κάθε δωμάτιο είναι και από ένα ξεχωριστό σπιτάκι από κόκκινη πέτρα σε ένα καταπράσινο κήπο με νερά και λιμνούλες. Το απόγευμα περνάμε τον ελεύθερο χρόνο μας στην πόλη, η οποία έχει μία φανταχτερή, πολύβουη και ...μυρωδάτη αγορά.

ΤΖΟΝΤΠΟΥΡ - ΤΖΑΪΖΑΛΜΕΡ Πέμπτη 8/8/96

Σύμφωνα με το δρομολόγιο έπρεπε να είχαμε φύγει από τις 11, είναι 1 το μεσημέρι και ακόμα είμαστε ακίνητοι μέσα στο βαγόνι μας. Αιτία, δεν υπάρχει μηχανή! Κάποτε ξεκινάμε με το γνώριμό μας πλέον ρυθμό δηλ. με συνεχείς άσκοπες στάσεις. Όσο προχωρούμε δυτικά, το τοπίο αλλάζει σιγά σιγά σε στέππα με σποραδικούς αμμόλοφους. Αργά το απόγευμα ταξιδεύουμε πλέον στην έρημο, δεν υπάρχουν πια σταθμοί και για άγνωστο λόγο το τρένο κινείται πολύ αργά (περ. 50 Km/h). Καθισμένοι στα σκαλιά της ανοικτής πόρτας απολαμβάνουμε το μουντό ηλιοβασίλεμα στον ανοικτό σαν κίτρινη θάλασσα ορίζοντα. Μετά από 8 ώρες ταξίδι -νύχτα πια- φτάνουμε στη Τζαϊζαλμέρ, τη ρομαντική πολιτεία της ερήμου, σταθμός των караβανιών, με το μαγικό χρώμα των παραμυθιών από τις χίλιες και μια νύχτες. Αστυνομικοί απομακρύνουν με μπαστούνια τους διάφορους τύπους που στην προσπάθειά τους να μας πλησιάσουν δεν μας αφήνουν να βγούμε από το τρένο.

Το ξενοδοχείο μας (Jaisalmer Castle) είναι μέσα στο παλαιό κάστρο, με ξεχωριστή ανατολίτικη ατμόσφαιρα, χαμηλές πόρτες με τεράστιους σύρτες και λουκέτα αλλά και φοβερή ζέστη. Από το ανοικτό παράθυρο που βλέπει προς την πόλη μπαίνει ο ζεστός αέρας της ερήμου. Τα υδραυλικά δεν λειτουργούν στο μπάνιο και έτσι μας φέρνουν ζεστό νερό σε κουβά για να πλυθούμε.

ΤΖΑΪΖΑΛΜΕΡ Παρασκευή 9/8/96

Στη Τζαϊζαλμέρ δεν χρειάζεσαι τουριστικό οδηγό. Απλώς βαδίζεις, και χάνεσαι στα στενά της. Εκτός από τους ναούς με τα σπάνια σκαλισμάτα και τα υπέροχα σπιτία (Havelis) περισσότερο σε μαγεύει η ατμόσφαιρα της πόλης, τα χρώματά της που σε κάνουν να νιώθεις μακριά από τον τόπο σου και ταυτόχρονα τόσο γνώριμα σαν να είχες ζήσει εδώ παλιά. Ίσως γιατί οι εικόνες γύρω σου είναι αυτές ακριβώς που διάβασες κάποτε σε ένα παραμύθι... Στη κεντρική πλατεία του κάστρου είναι το πολύ απλό αλλά πάντα γεμάτο εστιατόριο "8th July" που τιμήσαμε δεόντως.

Μετά την απογευματινή μας περιπλάνηση στη μικρή λίμνη της πόλης (ναι, υπάρχει και λίμνη!) συναντιόμαστε με τους Γάλλους για να οργανώσουμε το σαφάρι (εκδρομή με καμήλες) της επόμενης μέρας.

Το βράδυ το περνάμε, που αλλού, στο μπαλκόνι του "8th July" τρώγοντας τις παράξενες πίτσες που φτιάχνει ο Νεπαλέζος ιδιοκτήτης.

ΤΖΑΪΖΑΛΜΕΡ Σάββατο 10/8/96

Πρωί πρωί ξεκινάμε μαζί με τους Γάλλους την εκδρομή με τις καμήλες. Στην αρχή φοβηθήκαμε αρκετά και χρειάστηκε αρκετή διαδρομή για να αρχίσουμε να νιώθουμε άνετα. Βγαίνοντας από την πόλη περάσαμε από φτωχογειτονίες με κιτρινωπά χωμάτινα σπίτια που λουσμένα στο πρώτο φως του ήλιου μαζί με τις πολύχρωμες φορεσιές των γυναικών πολύ θα ήθελα να είχα φωτογραφήσει. Ήμουν όμως τόσο σφιγμένος πάνω στη καμήλα μου (την οποία ο καμηλιέρης είχε αφήσει ελεύθερη) που τελικά δεν τα κατάφερα. Μετά από 2 περίπου ώρες πορεία και μια σύντομη στάση σε κάποια μνημεία φτάνουμε σε ένα μεγάλο νερόλακκο. Γυναίκες γεμίζουν τις στάμνες τους και φεύγουν με το χαρακτηριστικό λυγερό τους βάδισμα. Οι οδηγοί μας ποτίζουν τις καμήλες, μαζεύουν χαμόκλαδα για φωτιά και αρχίζουν να ετοιμάζουν το φαγητό. Ζυμώνουν πίττες (τσαπάτι) κάτω στο έδαφος και βράζουν λαχανικά με ρύζι και καρυκεύματα (ντάλ). Νερό χρησιμοποιούν βέβαια αυτό από το νερόλακκο ενώ τα σκεύη που είχαν μαζί τους σε κάποιο τσουβάλι όπως και τα τσίγκινα πιάτα δεν θυμάμαι αν τα ξέπλυναν. Μετά από ένα σύντομο συμβούλιο (η πείνα λένε είναι κακός σύμβουλος) με τους Γάλλους αποφασίζουμε να φαμε. Μαχαιροπήρουνα δεν υπάρχουν έτσι τρωμε με τα δάκτυλα καθισμένοι οκλαδόν στη κουρελού, στη σκιά από κάτι χαλάσματα. Εγώ το βρήκα αρκετά νόστιμο και μάλιστα ξαναγέμισα το πιάτο μου.

Συνεχίζουμε τη πορεία για μία περίπου ώρα μέχρι το επόμενο χωριό. Εκεί, στο καφενείο του χωριού, μας περιμένει το τζιπ που έχουμε οργανώσει για να μας μεταφέρει στους αμμόλοφους (με τις καμήλες θα χρειαζόμασταν 2 μέρες). Εκεί στο καφενείο μας περιμένει και ένα πλήθος από παιδάκια που μάταια μας ζητάνε από κάποιο δώρο γιατί δεν έχουμε τίποτα μαζί μας.

Με το τζιπ ταξιδεύουμε τώρα στην έρημο Τάρ προς τους αμμόλοφους πάνω σε ένα πολύ στενό ασφαλτικό δρόμο με τόσες ανωμαλίες που λίγο διαφέρει από ένα χωματόδρομο. Μαζί μας είναι η γυναίκα του οδηγού μας, μια πολύ συμπαθητική και αξιοπρεπής κυρία, δασκάλα στο επάγγελμα. Σταματάμε σε κάποιο χωριό που μοιάζει εγκαταλειμμένο, και όμως εδώ ζούνε κάπου 1000 ψυχές. Τα παιδάκια μας περικυκλώνουν αμέσως μόλις σταμάτησε το τζιπ και μας ακολουθούν σε κάθε μας βήμα. Τα σπίτια είναι χωμάτινα, χαμηλά, μακριά το ένα από το άλλο χτισμένα πάνω στην παχιά άμμο.

Τέλος φτάνουμε στους αμμόλοφους. Με τα πόδια ανεβαίνουμε σε κάποιους από αυτούς και ατενίζουμε τους κυματισμούς της αμμοθάλασσας. Είναι απόγευμα και σιγά σιγά συγκεντρώνονται εδώ και άλλοι τουρίστες που θα διανυκτερεύσουν σε αχυρένιες καλύβες που έχουν στήσει ειδικά για το σκοπό αυτό οι καμηλιέρηδες.

ΤΖΑΪΖΑΛΜΕΡ - ΤΖΟΝΤΠΟΥΡ Κυριακή 11/8/96

Πάλι νωρίς ξύπνημα (στις 6) για να προλάβουμε το μοναδικό τρένο που συνδέει τη Τζαΐζαλμέρ (8 ώρες) με την υπόλοιπη Ινδία. Ξαπλωμένοι στις πολυθρόνες της 1ης θέσης βλέπουμε να χάνεται σιγά σιγά το κίτρινο κάστρο στο βάθος του ορίζοντα.

Η Frederique δεν είναι πολύ καλά, έχει πυρετό, και την περισσότερη ώρα κοιμάται. Εμείς καταστρώνουμε σχέδια για τη συνέχεια του ταξιδιού.

Φτάσαμε μεσημέρι στη Τζοντπούρ κουρασμένοι και πεινασμένοι. Η Frederique έχει πάρει αντιπυρετικά και νιώθει καλά. τρωμε ομελέτες και ρύζι στο εστιατόριο του σταθμού (ξεθαρρέψαμε τώρα!) και στη συνέχεια πηγαίνουμε στα ξενοδοχεία μας, οι Γάλλοι στου μαχαραγιά και εμείς σε ένα φτηνότερο.

Το απόγευμα στην αγορά με χτυπά μια βέσπα -ευτυχώς ελαφρά- μόνο μελανιές στα πόδια και στη μέση.

Το βράδυ απολαμβάνουμε ένα πολυτελές δείπνο στο αίθριο του μαχαραγιά με συνοδεία ζωντανής μουσικής.

ΤΖΟΝΤΠΟΥΡ - ΔΕΛΧΙ Δευτέρα 12/8/96

Ούτε μας είχε περάσει από το νου ότι σήμερα θα φεύγαμε. Στην Ινδία όμως ποτέ δεν μπορείς να είσαι σίγουρος για τίποτα. Το πρωινό στο ξενοδοχείο μας είναι τραγικό. Ούτε το αγγίζουμε και φεύγουμε για το γραφείο της Air India με σκοπό να κλείσουμε θέση για την πτήση μας στην Ευρώπη σε περίπου 5 - 6 ημέρες. Μέχρι τότε θα πηγαίναμε σύμφωνα με το πρόγραμμα μας στην Ουανταϊπούρ και μετά Βομβάη απ' όπου θα ξεκινούσε το ταξίδι της επιστροφής. Άλλες όμως οι δικές μας οι βουλές και άλλα η Air India κελεύει. Μας πληροφορούν λοιπόν ότι 1ον κράτηση θέσης για την πτήση στην Ευρώπη γίνεται μόνο από το Δελχί ή τη Βομβάη, και 2ον ότι από την Ουανταϊπούρ αλλά και από εδώ για Βομβάη οι θέσεις είναι κλειστές για ένα μήνα! (με το τρένο η διαδρομή αυτή είναι περισσότερο από 35 ώρες, με αλλαγές τρένων κλπ., η Μαρία είναι ανένδοτη). Μετά από πολύ εκνευρισμό, παρακάλια και πολύ ποδαρόδρομο μέσα στη ζέστη κάποιος από ένα ταξιδιωτικό γραφείο αναλαμβάνει να κλείσει τηλεφωνικώς την θέση για Ρώμη αφήνοντάς μας σε αγωνία αν τελικά ήταν αλήθεια ή όχι. Ανάμεσα σε όλα τα προβλήματα έπρεπε να διευθετήσουμε το πρόβλημα ότι το εισιτήριο επιστροφής μας ήταν Βομβάη - Ρώμη και έπρεπε να αλλάξει σε Δελχί - Ρώμη, όλα αυτά τηλεφωνικώς χωρίς καμία απόδειξη και δείχνοντας τυφλή εμπιστοσύνη στον Ινδό που για 150 ρούπιες ανέλαβε να μας εξυπηρετήσει.

Τελικά μας κλείνει θέση για τις 14/8 Δελχί - Ρώμη και ένα αεροπορικό εισιτήριο Τζοντπούρ - Δελχί σήμερα το απόγευμα (ακόμα δεν είμαι σίγουρος αν μας κορόιδεψε).

Το πρώι πηγαίνοντας να αποχαιρετήσουμε τους φίλους μας τους Γάλλους συναντήσαμε στο ξενοδοχείο τους τον ίδιο τον μαχαραγιά Ajid και μιλήσαμε. Ευγενής φιλόξενος και εύσωμος όπως αρμόζει σε ένα μαχαραγιά προσφέρθηκε να μας βοηθήσει να επισκεφτούμε το παλάτι του "μεγάλου" μαχαραγιά της Τζοντπούρ Bhawan.

Το παραμυθένιο αυτό παλάτι είναι σήμερα ίσως το πολυτελέστερο ξενοδοχείο του κόσμου. Εκτός από τη μυθική χλιδή θα βρείτε εκεί ένα μικρό μουσείο ενώ ταυτόχρονα χρησιμεύει και σαν κατοικία του μαχαραγιά. Για τους κοινούς θνητούς η επίσκεψη είναι δυνατή μόνο με εισιτήριο (300 ρούπιες)!

Μετά την επίσκεψή μας στο παλάτι έχουμε λίγες ώρες στη διάθεσή μας για το Mehrangarh Fort, το πιο εντυπωσιακό και καλύτερα διατηρημένο κάστρο του Ραζαστάν.

Αμέσως μετά γρήγορα στο αεροδρόμιο να προλάβουμε την πτήση για Δελχί. Στο υπό κατασκευή αεροδρόμιο (ο χώρος αναχωρήσεων είναι ανάμεσα σε μπεττά και σκαλωσιές) ακούμε έκπληκτοι τον υπάλληλο να λει ότι είμαστε σε λίστα αναμονής! (Με το επόμενο αεροπλάνο δεν θα προλαβαίναμε τη πτήση για Ρώμη) Σε κατάσταση υστερίας τηλεφωνώ στον Ινδό πράκτορα και με τα (μαύρα) αγγλικά μου του υπόσχομαι ότι θα τον πνίξω με τα χέρια μου αν δεν πετάξω σήμερα. Μετά από λίγο καταφτάνει ο πράκτορας στο αεροδρόμιο, προσπαθεί να με ηρεμήσει, μου παίρνει τα εισιτήρια και μετά από λίγο αφού όλοι οι επιβάτες έχουν επιβιβαστεί ακούω επιτέλους να φωνάζουν τα ονόματά μας για επιβίβαση.

Στις εσωτερικές πτήσεις φαίνεται πετάνε όπως οδηγούν. Φοβήθηκα αρκετά, η Frederique είχε γίνει κάτασπρη μέχρι να προσγειωθούμε στο Δελχί.

Εκεί νύχτα πια νηστικοί, κουρασμένοι και με τεντωμένα νεύρα από την αποπνικτική ζέση και την έντονη μέρα παίρνουμε το λεωφορείο για το κέντρο, το Connaught Place. Φορτωμένοι με τα σακίδια στήνουμε ένα άγριο καυγά με τη Μαρία γιατί διαφωνούμε σχετικά με την κατεύθυνση που πρέπει να πάμε για το ξενοδοχείο. Ταξιτζήδες και άλλοι περιέργοι μας πλησιάζουν αλλά κανείς δεν βοηθά. Όλοι γυρεύουν χρήματα να μας πάνε ενώ ξέρουμε ότι είναι μόλις μερικές εκατοντάδες μέτρα μακριά. Πρέπει να είχα τόσο οργισμένο ύφος γιατί πριν ανοίξω το στόμα μου (ευτυχώς) έσπευσαν να απομακρυνθούν.

Τι κάνουμε τώρα ; Αρχίζω να βαδίζω προς την κατεύθυνση που νόμιζα χωρίς να κοιτάζω πίσω μου. Μέγα λάθος. Όταν κοίταξα η Μαρία ήταν άφαντη!

Μετά από αρκετή ώρα αναζήτησης με τα σακίδια πάντα στην πλάτη βρεθήκαμε (της είχε περάσει και ο θυμός μάλιστα!). Εν τω μεταξύ είχαμε βρει και τον προσανατολισμό μας και μετά από λίγο και το ξενοδοχείο. Ένα πολύ γρήγορο ντους και μόλις προλάβαμε τον Nirula για φαγητό που εκείνη τη στιγμή έκλεινε τις πόρτες του.

ΔΕΛΧΙ Τρίτη 13/8/96

Τελευταία ψώνια στη πόλη, επιβεβαίωση του εισιτηρίου μας (τελικά ο πράκτορας στη Τζοντπούρ δεν μας είχε κοροϊδέψει) και επίσκεψη στο πολύ πολύ συμπαθητικό Tibet House με διάφορα εκθέματα και φωτογραφίες από το Θιβέτ σε ένα πραγματικά γαλήνιο περιβάλλον. Πρέπει επίσης να πω ότι το Δελχί αυτή τη φορά δεν το βρήκα καθόλου άσχημο. Τελικά δεν είναι τόσο βρώμικα, έχει αρκετό πράσινο, οι άνθρωποι είναι ήρεμοι και φιλικοί... (κάτι μου λει ότι δεν με πιστεύετε!)

Το βράδυ απολαμβάνουμε το δείπνο στο Embassy, εστιατόριο πολυτελείας όπου τρωμε μέχρι σκασμού.

ΔΕΛΧΙ - ΑΘΗΝΑ Τετάρτη 14/8/96

Βάρβαρο ξύπνημα στις 3:15 τα ξημερώματα. Ο οδηγός που ζητήσαμε από το προηγούμενο βράδυ κοιμήθηκε στο σαλονάκι του ξενοδοχείου και έτσι ήταν εκεί. Ήταν αδύνατον όμως να ξυπνήσει! Όταν τα κατάφερε και κάποτε ξεκινήσαμε με σκουντάει η Μαρία δείχνοντας τον οδηγό :

- Τι έπαθε ;

Αλίμονο ! Τον έπαιρνε ο ύπνος στο τιμόνι, του έπεφτε το κεφάλι και μετά τινάζοταν πάλι και ξυπνούσε. Μαζί του τινάζομουν και εγώ, μόλις του έπεφτε το κεφάλι για να πιάσω το τιμόνι αλλά τελικά πάντα ξυπνούσε. Εννοείται ότι δεν σταμάτησε πουθενά, σε διασταύρωση, κόκκινο φανάρι κλπ. αλλά ευτυχώς εκείνη την ώρα δεν κυκλοφορούσε τίποτα. Πιο πολύ κινδύνευαν οι ξαπλωμένοι στις νησίδες του δρόμου.

Έχουμε σχεδόν βγει από την πόλη όταν σταματά ξαφνικά στην ερημιά. Με το ίδιο μισοκοιμισμένο ύφος, χωρίς να πει λέξη βγαίνει από το αυτοκίνητο και απομακρύνεται. Τον βλέπουμε με ανακούφιση να κατουρά, ξαναγυρίζει, ανοίγει με αργές κινήσεις το πορτ παγκάζ (τι θα κάνει τώρα;) και ρίχνει πετρέλαιο από ένα μπετόνι στο αυτοκίνητο.

Η πτήση για Ρώμη και Αθήνα ήταν πολύ καλή, με καινούργιο Airbus (οι τουαλέτες δεν βούλωσαν αν και ήταν γεμάτες χαρτιά!) και καλό φαγητό.

Όσο για την Αθήνα, ε! αυτή μας φάνηκε περισσότερο Ευρωπαϊά από ποτέ!